

Декларација Западног Балкана о обезбеђивању одрживе интеграције младих на тржиште рада

(Брдо код Крања, Словенија), 8. јул 2021. године

Поводом одржавања Другог министарског састанка ЕУ-Западни Балкан о запошљавању и социјалним питањима, на дан 8. јул 2021. године у организацији словеначког председништва Саветом Европске уније заједно са Европском комисијом у склопу неформалног састанка Савета за запошљавање, социјалну политику, здравље и заштиту потрошача (ЕПСЦО) у периоду 8-9. јула 2021. године, министри и представници Западног Балкана задужени за запошљавање овим путем:

Подсећају на почетак одржавања годишњих министарских састанака ЕУ – Западни Балкан о запошљавању и социјалним питањима 12. јуна 2019. године у Луксембургу;

Још једном потврђују своју одређеност на сарадњу на мерама политике запошљавања и социјалне политике на највишем нивоу у региону Западног Балкана и са Европском унијом;

Констатују да је пандемија изазвана КОВИДОМ-19 створила нове изазове за тржиште рада и социјалну кохезију на глобалном нивоу, у Европској унији и региону Западног Балкана;

Поздрављају благовремену прилику да се поново окупе да би ојачали сарадњу између Европске уније и Западног Балкана и убрзали спровођење реформи у циљу постизања одрживог друштвено-економског развоја у региону Западног Балкана, са циљем да становништво у региону може од њега да има опипљиве користи;

Подсећају на Саопштење Европске комисије од фебруара 2018. године о *Уверљивој перспективи за унапређено ангажовање Европске уније са Западним Балканом* у којем се још једном осврће на подршку Европске уније за регион на његовом европском путу;

Подсећају на Декларацију о унапређењу социјалне политике на Западном Балкану са састанака Западног Балкана из новембра 2018. године, којој се изражава одређење на заједничко унапређење социјалне димензије у процесу проширења и да ће се управљати према Европском стубу социјалних права у даљем подстицању реформи у друштвеном сектору и тиме усклађивању њихових тржишта рада и система социјалне заштите са Европском унијом;

Поздрављају Саопштење Европске комисије из октобра 2020. године о *Економском и инвестиционом плану за Западни Балкан* са главном иницијативом о Гаранцији за младе, у циљу понуде решења и перспективе за младе и давање доприноса у борби на сузбијању одлива мозгова;

Поздрављају План Акције за примену Европског стуба социјалних права од 4. марта 2021. године којим се земље проширења подстичу да наставе да се усклађују са друштвеним стандардима и мерама политике ЕУ, и то првенствено у процесу примене Програма економских реформи, на путу ка приближавању ЕУ и у коме је исказано одређење да се Западни Балкан укључи, по потреби, у релевантне мере, платформе, радне групе и скупове који ће се одржавати према наведеном Плану;

Прихватају позив исказан у Декларацији из Порта, коју су лидери ЕУ усвојили 8. маја 2021. године, да би се приоритет ставио на меру за пружање подршке младима, на које је криза изазвана КОВИДОМ-19 оставила изузетно негативне последице;

Уважавају чињеницу да је удео младих у региону Западног Балкана који не раде, не образују се ни оспособљавају (NEET) већи од просека ЕУ и да млади у региону, нарочито међу категоријама у неповољном положају, имају доста тешкоћа да се интегришу на тржиште рада, због чега се сами налазе у тешком положају а друштво у целини због тога има трошкове;

Истичу напоре учињене на Западном Балкану на сузбијању незапослености младих, укључујући и кроз реформе механизма пружања услуга у јавним службама за запошљавање и наменским мерама активне политике запошљавања и препознају прве кораке које је Северна Македонија направила да би увела програм Гаранције за младе;

Угледају се на Препоруку Савета од 30. октобра 2020. године о Мосту до посла – унапређење Гаранције за младе, чији је циљ решавање проблема незапослености и неактивности младих;

Истичу значај развоја модела услуга и механизма пружања услуга, посебно јавних служби за запошљавање, на основу примене приступа који се заснива на чињеницама у прикупљању и праћењу података, као и успостављања и усавршавања система за праћење и прогнозирање потребних вештина на тржишту рада;

Истичу потребу за непрекидним конципирањем и спровођењем суштинских реформи у циљу стварања делотворних мера политике запошљавања младих у приступу који подразумева склапање партнерстава са свим релевантним државним органима и заинтересованим странама, као што су послодавци, просветне установе и установе за оспособљавање, социјални партнери, омладинске организације и друге организације цивилног друштва;

Скрећу пажњу на значај коришћења свих расположивих алата за мере политике, па тако и мапирања циљних група и услуга које им се пружају, система за праћење и рано упозоравање у циљу спречавања раног прекида школовања и оспособљавања, као и допирања до младих, посебно оних у осетљивом положају;

Наглашавају кључну улогу припремних мера за подршку одрживој интеграцији на тржиште рада, као што су алати за израду профила и анализу у циљу израде индивидуалних планова акције; адекватно професионално саветовање, оријентисање и менторство; провера и потврда и препознавање неформално и формално стечених компетенција и вештина; и припрему младих који не раде, не образују се нити оспособљавају кроз доквалификацију и преквалификацију тамо где се сматра за сходно, углавном у правцу стицања дигиталних, зелених, језичких, предузетничких компетенција и вештина управљања каријером;

Још једном потврђују да је годишња министарска конференција ЕУ-Западни Балкан о запошљавању и социјалним питањима одговарајући оквир за утврђивање политичких приоритета за регион у овим областима.

Имајући у виду наведено, министри и представници Западног Балкана надлежни за област запошљавања:

Још једном потврђују своју опредељеност на поступање према начелима Европског стуба социјалних права у циљу стварања правичних, инклузивних друштава, пуних могућности, и истичу значај начела четири о активној подршци запошљавању, према којем млади имају право на континуирано образовање, радну праксу и приправнички стаж или добру понуду посла у року од четири месеца по остајању без посла или престанку школовања;

Решени су да предузму конкретне кораке у правцу постепеног увођења, реализације и унапређења програма Гаранције за младе на Западном Балкану, на основу Препоруке Савета од 30. октобра 2020. године о Мосту до посла – унапређење Гаранције за младе, у складу са регионалним и локалним околностима;

Опредељени су да пруже велику подршку за реализацију програма Гаранције за младе, у шта спада и стављање ове иницијативе међу прве тачке политичког плана и програма и опредељивањем потребних људских ресурса и финансијских средстава;

Решени су да образују међуресорне радне групе у којима ће бити заступљени релевантни органи, агенције и заинтересоване стране, укључујући социјалне партнере, омладинске организације и друге невладине организације, и да израде или ажурирају Планове за спровођење Гаранције за младе до јуна 2022. године;

Позивају Европску комисију да пружи техничке инструкције за израду Планова за спровођење Гаранције за младе и ослони се на искуство држава чланица ЕУ у реализацији програма Гаранције за младе;

Решени су да стратешки користе Инструмент за претприступну помоћ (ИПА) у периоду 2021-2027. године тако да допринесе увођењу и постепеном успостављању или даљем унапређивању програма Гаранције за младе;

Уважавају значај учешћа и консултовања читавог спектра међународних партнера и донатора у процесу конципирања и реализације Планова за спровођење Гаранције за младе, како би се обезбедила делотворна координација сарадње;

Опредељени су да поступају на основу оствареног напретка у вези са обавезама преузетим у овој декларацији, посебно што се тиче Планова за спровођење Гаранције за младе, на наредном министарском састанку ЕУ-Западни Балкан о запошљавању и социјалним питањима.

[Потврда министара и представника Западног Балкана задужених за запошљавање]